

DECIZIE

21 iunie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Biroul Vamal Centru,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Afina-VSh” împotriva Biroului Vamal Centru privind anularea actului de inspecție și obligarea restituirii sumei încasate suplimentar pentru devămarea mărfii importate,

împotriva deciziei din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Biroul Vamal Centru și s-a menținut hotărârea din 22 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 12 iunie 2017, S.R.L. „Afina-VSh” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Centru privind anularea actului de inspecție și obligarea restituirii sumei încasate suplimentar pentru devămarea mărfii importate.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 11 iulie 2016 a depus la Biroul Vamal Centru declarația vamală nr. 3029I43096 cu plasarea mărfurilor în regim vamal de antrepozit vamal IM 7. Conform facturii invoice nr.MV/UT/10/16-17 din 19 mai 2016, în valoare de 46 056 dolari SUA, au fost declarate tutunuri uscate cu fum de trei tipuri, FCV NB40 – 6000 kg la preț 3,8 dolari/kg; FCV BROWN – 6600 kg la preț de 2,1 dolari/kg; BURLEY VBX/LL – 6480 kg la preț de 1,45 dolari/kg.

Mai indică că valoarea în vamă a mărfii a fost calculată în conformitate cu metoda nr. 1 de calcul a valorii în vamă, la declarații fiind anexate toate actele justificative necesare pentru aplicarea metodei date.

Pe parcursul anului a importat această marfă din antrepozitul vamal pe restul teritoriului Republicii Moldova, cu achitarea tuturor plăților aferente importului,

iar organul vamal din cauza scăderii cursului leului MDL față de dolar SUA, a apreciat valoarea în vamă a mărfii importate după metoda nr. 6, fără majorarea valorii în vamă, acceptând valoarea declarată la momentul plasării mărfii în antrepozitul vamal.

Menționează că în containerul dat au fost încărcate diferite tipuri de tutun uscat, livrat și vândut la preț diferit, conform facturii invoice, iar în momentul plasării mărfii în antrepozitul vamal, toate trei tipuri de tutun au fost declarate sub două coduri marfare și anume, FCV NB40 și FCV BROWN sub codul 240120350 și BURLEY VBX/LL sub codul 240120700, la acest ultim tip de tutun, careva reproșuri din partea organului vamal nu au parvenit, respectiv toată marfa antrepozitată a fost devamată cu valoarea în vamă stabilită la momentul plasării mărfii în regimul antrepozitului vamal.

Indică că în partea mărfii cu codurile marfare FCV NB40 și FCV BROWN, la devamarea ultimei partide, colaboratorii vamali fără a explica refuzul acceptării valorii în vamă declarate, au majorat valoarea în vamă pentru marfa importată de la 55,51 lei/kg pînă la 69, 5 lei/kg, ce a dus la majorarea neîntemeiată a plăților vamale cu 31 111,19 lei.

Reclamanta invocă că organul vamal eronat nu a aplicat metoda nr. 1 de determinare a valorii în vamă a mărfii, în baza valorii tranzacției cu marfă identică efectuată de companie, care a importat același tutun din același container anterior conform declarațiilor vamale nr. 3029I43689 din 12 iulie 2016, nr. 3029I47983 din 29 iulie 2016, nr. 3029I52770 din 16 august 2016, nr. 3029I454968 din 25 august 2016 și nr. 3029I62696 din 26 septembrie 2016, respectiv invocă că trecerea la determinarea valorii în vamă după metoda nr. 6, fără aplicarea metodei nr. 2 este contrară legii.

Mai invocă că actul administrativ contestat nu este motivat și respectiv este unul nul.

Reclamanta S.R.L. „Afina-VSh” solicită anularea Actului de inspecție nr. 2070I41164 din 17 mai 2017 cu obligarea Biroului Vamal Centru să restituie suma de 31 111, 19 lei, încasată suplimentar pentru devamarea mărfii importate, cât și încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 2040,04 de lei.

Prin hotărârea din 22 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, s-a admis acțiunea înaintată de S.R.L. „Afina-VSh”.

S-a anulat actul de inspecție întocmit de Biroul Vamal Centru la 17 mai 2017 asupra declarației vamale nr.2070I41164 din 17 mai 2017 a S.R.L. „Afina-VSh”.

S-a obligat Biroul Vamal Centru să restituie suma de 31 111,19 lei încasată suplimentar de la S.R.L. „Afina-VSh” pentru devamarea mărfii importate în baza declarației vamale nr.2070I41164 din 17 mai 2017.

S-a încasat de la Biroul Vamal Centru în beneficiul S.R.L. „Afina-VSh” cu titlu de compensație a cheltuielilor de judecată în sumă de 2040,04 de lei, cheltuieli pentru asistența juridică acordată.

Prin decizia din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Biroul Vamal Centru și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 22 decembrie 2017 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. „Afina-VSh” către Biroul Vamal Centru privind anularea actului de inspecție, obligarea Biroului Vamal Centru să restituie suma încasată suplimentar.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că valoarea în vamă a mărfii, obiect al determinării valorii conform actului contestat, la momentul plasării mărfurilor în regimul de antrepozit vamal, de către S.R.L. „Afina-VSh” a fost determinată conform metodei de bază, metoda determinării valorii în vamă a mărfii în baza valorii tranzacției, cu marfa respectivă, în baza prețului efectiv plătit sau de plătit, prevăzută de art. 11 din Legea cu privire la tariful vamal. Ulterior, plasării mărfurilor în regim de antrepozit vamal, S.R.L. „Afina-VSh” a importat din același lot de marfă, pe teritoriul vamal al Republicii Moldova pe parcursul anului 2016, partide de tutun (din același container plasat în antrepozit vamal), aplicând metoda nr.1 de determinare a valorii în vamă a mărfii. Importurile au fost realizate și acceptate de către Biroul Vamal Centru prin aplicarea metodei nr.1 de determinare a valorii în vamă a mărfii.

Colegiul a stabilit că Biroul Vamal Centru a avut obligația de a justifica legalitatea aplicării în raport cu S.R.L. „Afina-VSh” a unor practici diferențiate de calculare a valorii în vamă a mărfii, în prezența unor circumstanțe identice și anume aplicarea unor metode diferite de calculare a valorii în vamă pentru partide similare de marfă din același lot de marfă și pentru aceiași operațiuni de import din antrepozit vamal, precum și temeiul legal al actului de inspecției în baza căruia s-a determinat valoarea în vamă a mărfii de 69.50 lei/kg. Or, anterior pentru aceiași marfă Biroul Vamal Centru a aplicat în practicile sale uzuale criteriile diferențiate de evaluare, acceptând o altă valoare în vamă a mărfii decât cea impusă prin actul de inspecție din 18 mai 2017, emis în lipsa unei motivări accesibile și justificări rezonabile a aplicabilității temeiului legal în circumstanțele concrete a determinării valorii în vamă a mărfii.

Astfel, la evaluarea compatibilității, actului de inspecție vamală din 18 mai 2017 și acțiunilor Biroului Vamal Centru în calitate de autoritate publică la determinarea valorii în vamă a mărfii, exigențelor de legalitate în sensul exercitării unei determinări discreționare a valorii în vamă a mărfii, Colegiul a reținut necesitatea justificării obiectivității și previzibilității criteriilor de determinare a valorii în vamă a mărfii în sensul excluderii unei discreții nelimitate la determinarea valorii în vamă a mărfii, contrare principiilor Constituționale de legalitate, aplicarea căroră, în conformitate cu prevederile art. 1 din Legea contenciosului administrativ, ține de esența instituției contenciosului administrativ. Pe când în cazul dat Biroul Vamal Centru, în lipsa unei motivări rezonabile a actului de inspecție nr.2070 I 41164 din 17 mai 2017, a determinat valoarea în vamă a mărfii potrivit metodei nr. 6 de determinare a valorii în vamă a mărfii, fiind de 69.50 lei/kg, deși i-a fost prezentată declarația vamală inițială nr. 3029 I 4996 din 17 mai 2016 întocmită de S.R.L. „Afina-VSh”, declarație prezentată și acceptată la momentul importului celorlalte cinci partide, în aceleași condiții și circumstanțe, inducând deliberativ aparența unei determinări arbitrare și de o discreție absolută a valorii în vamă a mărfii.

Colegiul a conchis că actul de inspecție nr.2070 I 41164 din 17 mai 2017, este un act administrativ în sensul art.3 din Legea contenciosului administrativ, a fost adoptat contrar prevederilor legii, inclusiv, contrar exigențelor de legalitate și nediscriminare, motiv din care urmează a fi anulat în temeiul art.26 alin. (1) lit. a) Legea contenciosului administrativ. Or, Biroul Vamal Centru nu a justificat legalitatea actului contestat, în partea determinării arbitrare a valorii în vamă a

mărfii – 69,50 lei/kg, diferit de valoarea determinată de S.R.L. „Afina-VSh”, conform unor criterii obiectiv justificate și conforme practicilor în situații identice și nici nu a justificat inaplicabilitatea acestora.

Restituirea S.R.L. „Afina-VSh” a sumei de 31 111,19 lei, reprezintă restabilirea situației juridice de până la adoptarea actului contestat, motiv din care adjudecarea sumelor plătite în surplus în temeiul actului contestat, reprezintă în esență restabilirea ordinii de drept.

La 26 februarie 2019 Biroul Vamal Centru a declarat recurs, solicitând casarea deciziei din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și adoptarea unei hotărâri noi de respingere ca fiind nefondată a cererii de chemare în judecată a S.R.L. „Afina-VSh”.

În susținerea recursului a invocat prevederile art. 432 alin. (2) lit. a) și c) Cod de procedură civilă, și anume încălcarea normelor de drept material prin neaplicarea legii care trebuia să fie aplicată și prin interpretarea în mod eronat a legii.

În motivarea recursului a indicat că declarantul S.R.L. „Afina-VSh” la vămuirea mărfurilor a utilizat de sine stătător metoda 6 de rezervă. Organul vamal nu a emis careva act cu caracter administrativ imperativ care ar obliga indicarea unei anumite metode de determinare a valorii în vamă, din care considerent concluziile instanțelor ierarhic inferioare sunt eronate.

A specificat că la etapa verificării documentelor de către organul vamal în baza cărora a fost declarată marfa importată, de către colaboratorul vamal s-a stabilit cu certitudine faptul că documentele prezentate de agentul economic s-a respectat strict criteriul de selectivitate, cu efectuarea controlului documentar și fizic. La stabilirea valorii în vamă a mărfurilor respective s-a utilizat metoda 6 de rezervă. Dat fiind faptul că de către S.R.L. „Afina-VSh”, inițial a fost aplicată metoda 6 de determinare a valorii în vamă, circumstanțe ce dă dovadă că nu există obiect al acțiunii în contencios administrativ, iar agentul economic nu a demonstrat nici într-un fel suma solicitată de a fi restituită și nici nu a identificat-o, deși în materie de despăgubire sarcina probațiunii revine și acestuia.

S.R.L. „Afina-VSh” nu a demonstrat cum organul vamal a refuzat vămuirea produselor conform metodei nr.1 de determinare a valorii în vamă, întrucât însuși aceasta a declarat inițial cu metoda 6 de determinare a valorii în vamă. Argumentul instanței de apel precum că organul vamal desinestătător a modificat valoarea în vamă este declarativ, așa cum însăși S.R.L. „Afina-VSh” a declarat valoarea în vamă prin metoda de rezervă.

Au menționat că S.R.L. „Afina-VSh” a ales regimul vamal suspensiv și a solicitat plasarea mărfurilor importate în regim de antrepozit vamal. Astfel organul vamal a fost în imposibilitate de a întreprinde careva măsuri cu referire la DV 2070I41164 din 17 mai 2017, acestea până în prezent fiind nevalidate, or lotul de marfă se pune treptat în liberă circulație, iar actele de inspecție emise la acestea nu produc careva efecte juridice. Prin urmare actele de inspecție emise nu mai produc careva efecte juridice, însă instanțele ierarhic inferioare au concluzionat greșit în acest sens.

Au invocat că instanța nu a ținut cont de dovezile și probele prezentate de către biroul vamal, fapt ce a determinat examinarea superficială a materialelor dosarului, fiind emisă în acest sens o hotărâre și o decizie unilaterală și neîntemeiată. Soluția

instanțelor ierarhic inferioare nu conține o argumentare calară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului confirmă faptul că decizia din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință Biroului Vamal Centru la 05 februarie 2019 (f.d. 174). Astfel, recursul declarat de Biroul Vamal Centru la 26 februarie 2019, a fost depus în termenul stabilit de lege.

La 25 martie 2019, în adresa intimatului S.R.L. „Afina-VSh”, a fost expediată copia recursului declarat de Biroul Vamal Centru, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

S.R.L. „Afina-VSh” nu a prezentat referință la cererea de recurs depusă de către Biroul Vamal Centru.

La 22 mai 2019 recursul declarat Biroul Vamal Centru a fost declarat admisibil și numit spre examinare în complet de 5 judecători.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) Codul administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate ale recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 247 Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședința de judecată.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c) Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Verificând decizia din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și, după caz, hotărârea din 22 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune casarea actelor judecătorești contestate, cu pronunțarea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii reclamantei S.R.L. „Afina-VSh”, pentru motivele ce succed.

Conform art. 1 alin. (2) al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, în vigoare la data sesizării instanței cu prezenta acțiune, orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

În conformitate cu art. 3 alin. (1) al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, în vigoare la data sesizării instanței cu prezenta acțiune, obiect al acțiunii în contenciosul administrativ îl constituie actele administrative, cu caracter normativ și individual, prin care este vătămat un drept recunoscut de lege al unei persoane, inclusiv al unui terț, emise de autoritățile publice și autoritățile asimilate acestora în sensul prezentei legi, subdiviziunile autorităților publice și funcționării din structurile specificate.

Potrivit art. 14 alin. (1) al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, în vigoare la data sesizării instanței cu prezenta acțiune, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ va solicita, printr-o cerere prealabilă, autorității publice emitente, în termen de 30 de zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în parte, a acestuia, în cazul în care legea nu dispune altfel.

Conform art. 8 alin. (1) din Legea cu privire la tariful vamal nr.1380-XIII din 20 noiembrie 1997, autoritatea vamală exercită controlul asupra corectitudinii determinării valorii în vamă a mărfii, iar conform art.7 alin. (4) din legea precitată, în cazul în care nu este de acord cu decizia autorității vamale referitoare la valoarea în vamă a mărfii, declarantul poate ataca această decizie în modul stabilit de legislație atît în fața autorității vamale, cît și în fața instanței de judecată, fără penalizare.

Din materialele cauzei, instanța de recurs relevă că la 12 iunie 2017, S.R.L. „Afina-VSh” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Centru, prin care a solicitat anularea actului de inspecție nr.2070I41164 din 17 mai 2017 emisă în privința S.R.L. „Afina-VSh” și dispunerea încasării sumelor excesiv plătite în mărime de 31 111, 19 lei (f.d. 3-6).

Astfel, obiect al prezentei acțiuni îl constituie actul de inspecție nr.2070I41164 emis de Biroul Vamal Centru la 17 mai 2017 (f.d. 11).

Procedura întocmirii actului de inspecție pentru declarațiile vamale a fost guvernată de Legea cu privire la tariful vamal nr.1380-XIII din 20 noiembrie 1997 și Hotărîrea Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor nr.974 din 15 august 2016.

Colegiul apreciind probele administrate la dosar a constatat că potrivit declarației primare nr.3029I43096 și declarației complementare nr.3029I43096 la 11 iulie 2016 S.R.L. „Afina-VSh” a importat în Republica Moldova marfă – tutunuri parțial sau total desprinse de pe tulpină, tutunuri uscate cu aer cald, care au fost plasate în antrepozitul vamal. Ca metodă de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova S.R.L. „Afina-VSh” a utilizat Metoda I – metoda de evaluare în baza valorii tranzacției cu marfa respectivă ori în baza prețului efectiv plătit sau care urmează să fie plătit.

La 17 mai 2017, la vămuirea mărfii importate, de către S.R.L. „Afina-VSh” s-a prezentat declarația vamală nr.2070I41164 și, ca metodă de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova S.R.L. „Afina-VSh” a utilizat Metoda 6 – metoda de rezervă, fapt ce rezultă din declarația vamală prezentată, unde la rubrica 43 este indicată - MV 6, iar la rubrica 46 este indicată valoarea statistică – de 583 800 lei, fiind calculat impozitul în sumă de 154 590,24 lei, declarația respectivă fiind validată la 19 mai 2017 de către organele serviciului vamal (f.d. 9-10).

Astfel, S.R.L. „Afina-VSh” neîntemeiat invocă că colaboratorii vamali au refuzat aplicarea metodei nr.1 de determinare a valorii în vamă, or S.R.L. „Afina-VSh” de sine stătător a indicat Metoda 6 – metoda de rezervă pentru determinarea valorii în vamă a mărfii.

Reclamanta contestă actul de inspecție emis pe marginea declarației nr.2070I41164 din 17 mai 2017 și solicită restituirea sumelor achitate în plus.

Din actul de inspecție contestat rezultă, că „declarantul a declarat valoarea în vamă prin aplicarea metodei de rezervă. Acte și informații pentru confirmarea valorii declarate nu s-au prezentat. Informații necesare pentru determinarea valorii în vamă prin aplicarea consecutivă a metodelor prevăzute de art.12-16 din Legea cu privire la tariful vamal nu s-au stabilit. Valoarea se determină în baza art. 17 din legea vizată și se stabilește: pentru art. 2 – 69,50 lei/kg” (f.d. 97-98).

Reieșind din actul de inspecție contestat, rezultă, că declarantul a luat cunoștință cu actul de inspecție și a declarat valoarea în vamă prin aplicarea metodei de rezervă care a fost acceptată.

În conformitate cu prevederile art. 6 din Legea cu privire la tariful vamal, la trecerea mărfii peste frontiera vamală, declarantul anunță valoarea în vamă a acesteia autorității vamale. Modul și condițiile de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse și scoase de pe teritoriul vamal, precum și forma declarației se stabilesc de către Guvern în conformitate cu prezenta lege și cu tratatele internaționale ratificate de Republica Moldova.

Articolul 7 alin. (1) din aceeași Lege, prevede, că valoarea în vamă a mărfii anunțată de declarant și datele suplimentare referitoare la ea trebuie să fie veridice și confirmate prin acte. (2) În cazul în care este necesar de a confirma valoarea în vamă a mărfii anunțată, declarantul, la cererea autorității vamale, este obligat să prezinte datele respective. Dacă autoritatea vamală pune la îndoială autenticitatea acestor date, declarantul este în drept să determine valoarea în vamă a mărfii prin metodele prevăzute de prezenta lege.

Potrivit Regulamentului privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.974 din 15 august 2016 în situația în care sînt îndeplinite prevederile de aplicare a metodei de tranzacție potrivit art.11 din Legea cu privire la tariful vamal, precum și nu se stabilește cel puțin unul din factorii de risc specificați la pct.32 alineatul doi din prezentul Regulament, totodată nu se constată discrepanțe considerabile prin compararea mărfurilor identice sau similare anterior importate cu cele de evaluat, organul vamal acceptă metoda de tranzacție.

În cazul nerespectării dispozițiilor alineatului unu sau în situația vizată la pct.33 alineatul trei din prezentul Regulament, metoda de tranzacție nu poate fi

acceptată și organul vamal informează declarantul, prin înmânarea actului de inspecție despre:

a) necesitatea prezentării actelor/informațiilor suplimentare pentru confirmarea valorii în vamă în termenul ce nu va depăși prevederile art.199 din Codul vamal; sau

b) dreptul de a declara valoarea în vamă a mărfurilor prin aplicarea metodelor prevăzute de articolele 12-17 din Legea cu privire la tariful vamal cu dreptul de a plasa mărfurile în liberă circulație; sau

c) dreptul de constituire de către declarant a unei garanții suficiente cu dreptul de a plasa mărfurile în liberă circulație. (p.34 din Regulament)

În pct.35 din Regulamentul precitat este prevăzut, că în cazul în care declarantul prezintă informațiile și/sau actele suplimentare și urmare a examinării acestora suspiciunile privind veridicitatea valorii în vamă declarate sînt înlăturate, organul vamal acceptă această valoare.

Conform pct.36 atunci cînd declarantul furnizează actele și/sau informațiile suplimentare, dar în urma examinării acestora suspiciunile privind veridicitatea valorii în vamă declarate nu sînt înlăturate și/sau persistă factori de risc potențial (discrepanțe considerabile stabilite prin compararea valorii mărfurilor de evaluat cu valoarea mărfurilor identice sau similare perfectate) sau declarantul nu prezintă în termenul stabilit acte și/sau informații suplimentare, organul vamal informează declarantul prin înmânarea actului de inspecție, despre:

a) dreptul de a declara valoarea în vamă a mărfurilor prin aplicarea consecutivă a metodelor prevăzute de articolele 12-17 din Legea cu privire la tariful vamal; sau

b) obligația de constituire de către declarant a unei garanții suficiente în mărimea stabilită de către organul vamal.

În sensul alineatului unu din prezentul punct declarantul este informat de către organul vamal în termen de cel mult o zi lucrătoare din momentul prezentării actelor și/sau informațiilor suplimentare, dar cu cel puțin o zi înainte de expirarea termenului prevăzut de art. 199 din Codul vamal, iar în cazul neprezentării actelor - imediat la expirarea termenului stabilit pentru prezentarea acestora.

În situația stabilită în cauză se atestă, că S.R.L. „Afina-VSh” nu a prezentat actele solicitate și a ales să depună declarație în care a declarat valoarea în vamă a mărfii prin aplicarea metodei de rezervă.

Se evidențiază, că actul de inspecție contestat nu conține o decizie a organului emitent prin care s-ar leza drepturile reclamantului.

O decizie de majorare a valorii în vamă de către Biroul Vamal Centru nu a fost adoptată, însuși S.R.L. „Afina-VSh” la 19 mai 2017 a declarat valoarea în vamă prin aplicarea metodei de rezervă, valoarea declarată fiind acceptată. Ca rezultat la 19 mai 2017 mărfurile au fost scoase de la antrepozitul vamal, procedura de vămuire fiind finalizată (f.d. 98).

Actele de inspecție emise de Biroul Vamal Centru nu produc careva efecte juridice și nu obligă declarantul la careva acțiuni, decît doar solicită acte/informații suplimentare în vederea verificării corectitudinii îndeplinirii declarației vamale și validarea acesteia. Or, neonorarea obligațiilor stabilite de legislație de către declarant, îndreptățește organul vamal de a efectua o reevaluare a mărfurilor importate în felul și modul stabilit de legislație.

Cu referire la situația stabilită, prin Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 4 din 24 decembrie 2010 (cu modificările ulterioare) la pct. 20 se explică că, în cazul acordului declarantului cu actul de inspecție al organului vamal, acesta va depune declarația pentru valoarea în vamă, prin aplicarea metodelor, prevăzute de articolele 12-17 din Legea cu privire la tariful vamal.

În cazul dezacordului declarantului cu actul de inspecție al organului vamal, acesta va constitui o garanție ce reprezintă diferența dintre drepturile de import, calculate pe baza valorii în vamă a mărfii, determinată de autoritatea vamală și drepturile de import, calculate pe baza valorii în vamă, declarate de declarant.

Astfel, Colegiul conchide că instanțele ierarhic inferioare greșit au constatat ilegalitatea actului de inspecție și au dispus anularea acestuia, or în cazul dezacordului S.R.L. „Afina-VSh” cu actul de inspecție al organului vamal emis la 17 mai 2017, aceasta urma să constituie o garanție ce reprezintă diferența dintre drepturile de import, calculate pe baza valorii în vamă a mărfii, determinată de autoritatea vamală și drepturile de import, calculate pe baza valorii în vamă, declarate de declarant, urmînd ulterior să conteste legalitatea actului de inspecție.

Însă S.R.L. „Afina-VSh” exprimîndu-și acordul cu actul de inspecție al organului vamal, a depus declarația pentru valoarea în vamă, aceasta fiind validată la 19 mai 2017.

Prin urmare, Colegiul conchide că instanțele ierarhic inferioare eronat au admis cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. „Afina-VSh” împotriva Biroului Vamal Centru cu privire la contestarea actului de inspecție nr.2070I41164 din 17 mai 2017.

Cu referire la actele prezentate de către S.R.L. „Afina-VSh” la declararea valorii în vamă a mărfurilor, Colegiul reține, că reieșind din prevederile art. 8 din Legea cu privire la tariful vamal, autoritatea vamală exercită controlul asupra corectitudinii determinării valorii în vamă a mărfii.

Autoritatea vamală este în drept să ia decizii în privința corectitudinii ori incorectitudinii valorii în vamă a mărfii anunțate de declarant.

În cazul în care nu există date ce ar confirma corectitudinea determinării valorii în vamă a mărfii anunțate sau în cazul în care există temei de a considera că datele prezentate de declarant (importator) nu sînt veridice (inclusiv sînt sub nivelul valorii lor de producție) și/sau nu sînt suficiente, autoritatea vamală este în drept să determine de sine stătător valoarea în vamă a mărfii, aplicînd consecutiv una din cele 6 metode prevăzute de prezenta lege.

Prin urmare, solicitarea reclamantei cu privire la anularea actului de inspecție 2070I41164 din 17 mai 2017 emis de Biroul Vamal Centru este apreciat ca fiind nefondată și, din acest motiv va fi respinsă.

Deoarece nu este admisă solicitarea S.R.L. „Afina-VSh” cu privire la anularea actului de inspecție, nu poate fi admisă nici pretenția cu privire la încasarea sumei achitate în exces, care este o pretenție subsecventă solicitării cu privire la anularea actului de inspecție.

În conformitate cu prevederile art. 94 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut cîștig de cauză cheltuielile de judecată.

Dat fiind că reclamanta nu a avut cîștig de cauză, acesteia nu-i pot fi compensate nici cheltuielile de judecare a cauzei.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând situația de fapt în prezenta cauză, în raport cu înscrisurile anexate la dosar, coroborate cu normele de drept material pertinente cauzei, menționează că este neîntemeiată concluzia primei instanțe, menținută prin decizia instanței de apel, prin care s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de către S.R.L. „Afina-VSh” împotriva Biroului Vamal Centru.

Având în vedere problemele de drept ridicate în speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa decizia din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 22 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central cu pronunțarea unei hotărâri noi de respingere integrală a acțiunii înaintate de S.R.L. „Afina-VSh”.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c), art. 248 alin. (2)-(3) Cod administrativ, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se casează integral decizia din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 22 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central și se pronunță o decizie nouă, după cum urmează:

Se respinge integral cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Afina-VSh” împotriva Biroului Vamal Centru privind anularea actului de inspecție și obligarea restituirii sumei încasate suplimentar pentru devămarea mărfii importate.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Maria Ghervas

Victor Burduh